

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Zarząd Główny

1873 – TT
1906 – PTK
1920 – PTT
1950 – PTTK

Warszawa, 29 kwietnia 2016 r.

l.dz.SG/751/2016

Zarządy Oddziałów
Polskiego Towarzystwa
Turystyczno-Krajoznawczego

*Szanowne Koleżanki,
Szanowni Koledzy,*

W wyniku prac parlamentu w końcu jego kadencji 25 września 2015 r. uchwalona została ustawa o zmianie ustawy - Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw. Ustawa, obok rozwiązań, które mogą być pożyteczne zawiera również takie, które budzą wątpliwości, co do ich przystawalności do realiów funkcjonowania takich organizacji pozarządowych jak Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Uczestnicząc w pracach komisji sejmowych przygotowujących projekt nowych regulacji nasi przedstawiciele starali się przedstawić propozycje zapisów uwzględniających naszą specyfikę działania, niestety nie wszystkie zostały przyjęte. W załączeniu przesyłamy jednolity tekst ustawy. Prosimy, aby zwrócić szczególną uwagę na art. 10a, 10b, 11, 21 ustawy.

Wcześniej nasze wątpliwości dotyczące przyjętych w ustawie rozwiązań przedstawione zostały Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Panu Andrzejowi Dudzie, z prośbą o zapoznanie się z nimi przed podjęciem decyzji o podpisaniu ustawy. W wystąpieniu do Prezydenta RP zwracaliśmy uwagę na to, że:

- Nowelizacja ustawy nie uwzględnia przede wszystkim odmiennej sytuacji prawnej i faktycznej stowarzyszeń, w skład których wchodzi jednostki terenowe z osobowością prawną, od innych stowarzyszeń rejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Każda jednostka terenowa stowarzyszenia, posiadająca osobowość prawną, jest integralną częścią większej całości związanej tym samym przesłaniem ideowym będącym podstawą członkostwa. Ustawa prawo o stowarzyszeniach winna szanować i utrzymywać dalej tę oryginalną konstrukcję prawa powstałą u zarania III Rzeczypospolitej, opartą na jednolitej, spajającej członków stowarzyszenia idei oraz jednolitej strukturze i działaniu, pozwalając jednostkom o osobowości prawnej samodzielnie funkcjonować w życiu publicznym i obrocie prawnym. Możliwość udziału w działalności ogólnopolskiego stowarzyszenia gwarantującego statutowo samodzielność swoim terenowym jednostkom posiadającym osobowość prawną odpowiada treści konstytucyjnego prawa do stowarzyszenia się obywateli, a także normom międzynarodowym.
- Proponowane zmiany, nieuwzględniające odmienności rozwiązań, na podstawie których zgodnie z obowiązującym prawem działa obecnie Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oraz, między innymi, Związek Harcerstwa Polskiego i Niezależne Zrzeszenie Studentów, naruszać może w swojej istocie ich interes prawny. Oddziały PTTK, będące terenowymi jednostkami posiadającymi osobowość prawną, prowadzą również jako akcesoryjną działalność gospodarczą. W nowej formule, centralizującej stowarzyszenia, nie sposób zachować dotychczasowej rzeczywistej samodzielności tych oddziałów w odniesieniu do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz dysponowania posiadanym majątkiem.
- W proponowanej nowej konstrukcji prawnej, przewidującej określoną wprost odpowiedzialność „centrali”, wprowadza się de facto odpowiedzialność solidarną wszystkich jednostek stowarzyszenia. Stanowić to może prawne zagrożenie funkcjonowania stowarzyszeń, gdzie błędne decyzje pełnomocników w jednostce mogą realnie zagrozić bytowi całości.
- Część oddziałów PTTK, na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie działa jako organizacje pożytku publicznego, formuła przyjętej w nowym brzmieniu ustawy może im to praktycznie uniemożliwić.

- Terenowe jednostki organizacyjne mają obecnie własne statuty, niejednokrotnie nawiązujące do ich tradycji jeszcze z czasów rozbiorów. Statuty te, zgodne ze statutem stowarzyszenia, uwzględniają tradycję, symbolikę i specyfikę nawiązującą do terenów, w których działają. W społeczeństwie obywatelskim jest to wartość immanentna współczesnego stowarzyszenia się. Trudno zrozumieć pozbawienie oddziałów prawa posiadania własnych statutow.
- Zapisy w statucie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz w statutach oddziałów PTTK mówią wprost o tym, że stowarzyszenie nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania oddziałów, a oddziały za zobowiązania stowarzyszenia jako całości. Jawność tych zapisów zapewnia bezpieczeństwo w obrocie prawnym. Ważne jest to, że zapisy te są gwarancją rzeczywistej samorządności wewnątrz organizacyjnej i samodzielności prawno-gospodarczej. Są też podstawą kształtowania odpowiedzialności prawnej, co ważne, i za bezpieczeństwo obrotu prawnego. Nowa formuła rozwiązań, uwidoczniła wprost w art. 10a. zmusza - w naszym przekonaniu - do zbędnego, kosztownego, biurokratycznego monitoringu i ubezwłasnowolnia wewnętrzną samodzielność.
- Zaniepokojenie budzi nowa treść art. 11 poprzez dodanie ustępu 4 mówiącego o tym, że w umowach między członkiem zarządu oraz w sporach z nim (!) stowarzyszenie reprezentuje członek organu kontroli wewnętrznej wskazany w uchwale tego organu lub pełnomocnik powołany uchwałą walnego zebrania członków albo zebrania delegatów. Stanowi to proste przeniesienie rozwiązań z kodeksu spółek handlowych (cel - działalność gospodarcza) i przypisanie organowi kontroli wewnętrznej faktycznych uprawnień władczych właściwych dla rozwiązań dotyczących rad nadzorczych. Jest to błąd o charakterze fundamentalnym, nie uwzględniający różnicy celu gospodarczego od konstytucyjnego prawa do stowarzyszenia i suwerenności - w ramach prawa - rozwiązań własnych stowarzyszenia. Członkowie zarządu stowarzyszenia ponoszą z mocy innych przepisów prawa określoną w nich odpowiedzialność prawną. Ustalenie, że działania władcze podejmuje organ kontroli wewnętrznej, którego członkowie poza odpowiedzialnością moralną nie ponoszą innej odpowiedzialności, narusza także ich pozycję jako organu kontrolnego.

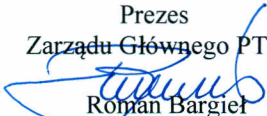
Niestety, Pan Prezydent 26 października 2015 r. podpisał ustawę w kształcie przyjętym przez Sejm. Kancelaria Prezydenta RP poinformowała nas o otrzymaniu naszego stanowiska i zapoznaniu się z nim.

Ustawa przewiduje dwuletni okres na dostosowanie statutow stowarzyszeń do nowych przepisów w niej zawartych (do 20.05.2018 r.). Ustawa jednak wchodzi w życie 20 maja br. dlatego wystąpiliśmy o opinie prawne, które powinny przedstawić konsekwencje wprowadzanych zmian ustawowych dla działalności Towarzystwa i kierunków niezbędnych zmian statutowych. Na swoim posiedzeniu w dniu 23 kwietnia br. Zarząd Główny PTTK podjął uchwałę w sprawie powołania zespołu do przygotowania projektu zmian Statutu PTTK w kontekście nowych uwarunkowań prawnych. Bardzo ważne jest przygotowanie takich rozwiązań, które zapewnią sprawne i bezpieczne funkcjonowanie całego Towarzystwa z kluczową pozycją Oddziałów. Stąd prosimy o zgłoszenie uwag i propozycji dotyczących nowych rozwiązań statutowych oraz zasygnalizowanie spraw, w których Zarząd Główny PTTK mógłby pomóc oddziałom.

Nowa sytuacja związana z wprowadzeniem prawa o stowarzyszeniach, ustawy o działalności pożytku publicznego, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym wymaga z jednej strony zapewnienia informacji, z drugiej podjęcia działań dobrze zabezpieczających interes prawny Towarzystwa. Informujemy, że poprosiliśmy Pana Prezydenta o spotkanie, by przedstawić implikowane przez stanowienie nowego prawa problemy. Przygotowujemy wkładkę do najbliższego numeru „Gościńca PTTK”, w której znajdują się aktualnie obowiązujące akty prawne dotyczące działalności stowarzyszeń. W związku z nowymi rozwiązaniami ustawowymi dotyczącymi nadzoru i odpowiedzialności w przypadku likwidacji jednostek terenowych oraz zbliżającej się kampanii sprawozdawczo-wyborczej niezbędne jest dokonanie przeglądu stanu prawnego, organizacyjnego i finansowego Oddziałów. Będzie to również pomocne w kontekście zbliżających się zjazdów oddziałów sumujących kolejną kadencję, niewątpliwie owocnej działalności.

Prosimy zatem o dokonanie takiego przeglądu na posiedzeniu Zarządu Oddziału z udziałem przedstawicieli Komisji Rewizyjnej Oddziału oraz Sądu Koleżeńskiego, o ile został wybrany, z wykorzystaniem załączonej ankiety i przesłanie jej po wypełnieniu do Biura ZG PTTK do 15 czerwca 2016 r., wraz ze sprawozdaniem finansowym za rok 2015, rachunkami zysków i strat za rok 2014 i 2013 oraz kopiami zaświadczeń z Urzędu Skarbowego i ZUS. Sprawę prosimy potraktować jako pilną.

Z turystycznymi pozdrowieniami

Prezes
Zarządu Głównego PTTK

Roman Bargiel